Vårdslöshet vid deklaration

Ref. av borgmästaren Sven Lutteman.

Ett för alla taxeringsfunktionärer intressant mål om vårdslös deklaration avdömdes av Högsta domstolen den 11 september 1958. Ett kort referat av målet torde försvara sin plats i denna tidskrift.

Målet gällde en tjänsteman (D), som i sin år 1956 avlämnade allmänna självdeklaration angivit sin inkomst av tjänst, rätteligen uppgående till drygt 21.000 kronor, till ett 7.488 kronor för lågt belopp. Åklagaren påstod, att D. därigenom gjort sig skyldig till grov oaktsamhet. D:s huvudinvändning mot åtalet gick ut på att han helt förlitat sig på en felaktig löneuppgift från arbetsgivaren. Häradsrätten antecknade, att D. i sin deklaration uppgivit den erlagda preliminärskatten till 4.866 kronor och att detta skattebelopp icke kunde ha avdragits på den av D. deklarerade inkomsten. Enligt häradsrättens uppfattning hade "all anledning förefunnits för vederbörande beskattningsmyndighet att icke utan vidare godtaga D:s inkomstuppgift". Häradsrätten ansåg därför, att den av D. lämnade oriktiga uppgiften icke varit ägnad att leda till för låg skatt, varför åtalet ogillades.

Hovrätten konstaterade emellertid, att den omständigheten, att D. i deklarationen som erlagd preliminärskatt upptagit ett belopp, svarande mot högre inkomstbelopp än det deklarerade icke uteslutit risken för att den oriktiga uppgiften skulle komma att leda till för låg skatt. D. dömdes därför jämlikt 2 § skattestrafflagen till böter.

Högsta domstolen meddelade prövningstillstånd och fastställde efter huvudförhandling hovrättens dom.

Många intressanta synpunkter på fallet redovisades i målet. Här skall endast återgivas en del av vad åklagaren anförde vid fullföljd av målet till hovrätten: "Häradsrätten intoge den ståndpunkten att granskningen av en deklaration borde ske på sådant sätt, att, om taxeringsnämnden efter uträkning av den inkomst som svarade mot erlagd preliminär skatt funne att inkomsten redovisats för lågt, den skattskyldige skulle tillskrivas med förfrågan, vilka inkomster som ej redovisats. Nu skisserade förfaringssätt, som skenbart förefölle rimligt, vore i praktiken ogenomförbart. Taxeringsnämnderna skulle i betydande utsträckning tvingas att verkställa förfrågningar, huruvida uppgift å erlagd preliminär skatt vore riktig. Erfarenheten visade, att oriktiga uppgifter om dylik skatt i betydande utsträckning lämnades i deklarationerna. Uppgift om med vilket belopp preliminär skatt rätteligen erlagts torde endast kunna erhållas från länsstyrelsen, då debiteringslängderna icke skulle vara färdigställda förrän den 30 juni (tillämpningsföreskrifterna till uppbördsförordningen 10 § 3 mom.). Även om alltså efter, milt sagt, stort besvär — därest uppgifter i större antal skulle infordras — uppgift angående inbetald preliminär skatt kunde erhållas kunde man emellertid ej med ledning av dess belopp draga någon säker slutsats om hur den skattskyldige skulle taxeras. Preliminärskatteuttaget vore nämligen så avvägt, att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:55:00

Representationskostnader

Några reflexioner av stadsfiskal Eugen Glas

Ingenstädes torde bland skattelagstiftningens utförliga bestämmelser om rätt till avdrag för olika slags kostnader återfinnas några direkta uttalanden, enligt vilka representationskostnader äro avdragsgilla.

I den mån dessa kostnader gå att föra in under någon av skattelagstiftningens subtraktionsbestämmelser, medföra de emellertid givetvis rätt till avdrag från intäkterna.

Ordet "representation" betyder enligt det allmänt brukade uppslagsverket Nordisk familjebok: "föra stat; genom gästfrihet och dyl. ge sin ställning yttre glans". Med denna tolkning omfattar representation tydligen också vad som hör till livsuppehället. Såvitt representationsutgifterna avse sådant, torde de i själva verket vara att hänföra till egentliga levnadskostnader.

Exempel på dylika representationskostnader äro utgifter för måltider, vare sig dessa intagas i hemmet eller å restaurant och oavsett om kostnaderna härför äro relativt låga eller jämförelsevis höga. Detta senare är ju principiellt blott en fråga om högre eller lägre levnadsstandard. Jämväl utgifter för nöjen torde enligt nutida uppfattning vara hänförliga till levnadskostnader. Vad särskilt angår den så ofta förekommande restaurantrepresentationen, torde det vara en allmän uppfattning att i de fall, då restauranten är

---

överskjutande skatt mestadels uppkomme. Vidare kunde varken taxeringsnämnden eller länsstyrelsen utan ingående utredning konstatera, t. ex. huruvida avdrag skett utan att debetsedel inlämnats, fyllnadsinbetalning ägt rum, förhöjt skatteavdrag gjorts eller preliminärskatteavdragen verkställts felaktigt. En nu 10-årig erfarenhet från arbetet med att, sedan källskattereformen genomfördes, eftergranska taxeringsnämndernas arbete visade, att årligen i ett stort antal fall taxeringar åsattes, som vore väsentligt för låga i förhållande till de i deklarationerna redovisade preliminärskattebeloppen. Förevarande mål vore just ett exempel härpå. Tvärtemot häradsrättens mening kunde därför hävdas, att en oriktig uppgift under här föreliggande omständigheter vore ägnad att leda till för låg skatt. Därest häradsrättens uppfattning godtoges, skulle en skattskyldig, som hade betydande extra inkomster vid sidan av sin fasta anställning, kunna göra så, att han medelst förhöjt skatteavdrag erlade preliminär skatt, som svarade mot den verkliga totalinkomsten, varefter han underdeklarerade i visshet om att detta förfarande ej vore åtalbart, ehuru det medverkade till för låg taxering, därest de extra inkomsterna vore av sådant slag att taxeringsnämnden ej erhölle kontrolluppgift å dem."

Utgången i målet torde ur allmän synpunkt kunna betecknas som tillfredsställande.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:55:00